

**HET TAALEIGEN DER
HOMERISCHE
GEDICHTEN**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649136544

Het taaleigen der Homerische gedichten by J. van Leeuwen & M. B. Mendes da Costa

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

J. VAN LEEUWEN & M. B. MENDES DA COSTA

**HET TAALEIGEN DER
HOMERISCHE
GEDICHTEN**

HET TAALEIGEN
DER
HOMERISCHE GEDICHTEN

DOOR
J. VAN LEEUWEN J^r

EN
M. B. MENDES DA COSTA

~~~~~  
VIJFDE DRUK  
~~~~~

—————❖—————
LEIDEN

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ

1909

1029548

ἤ μὲν δὴ νότι ξεινήια πολλὰ φαγόντες
ἄλλων ἀνθρώπων δευρ' ἐκόμεθ'.

δ 33 sq.

Voor het schrijven van een systematisch en volledig overzicht van het Homerisch Dialect is het op het oogenblik te laat of te vroeg. Te laat, omdat niemand meer gediend zou zijn van een leerboek, waarin al de grilligheden van den textus receptus werden geëerbiedigd; — te vroeg, omdat aangaande de verklaring van maar al te veel verschijnselen groote onzekerheid heerscht, gezwezen nog van de hoofdvraag, de zoogenaamde „Homerische kwestie“.

Afwachten tot over alle geschilpunten het laatste woord zal zijn gesproken, zou intusschen een uitstel wezen *dam defluat amnis*, en inmiddels is er aan elk gymnasium jaarlijks een nieuwe klasse, aan welke de taal van Homerus moet worden onderwezen. Hierbij kan men bezwaarlijk volstaan met de verspreide aanwijzingen, die in grootere spraakkunsten of in woordenboeken zijn te vinden; een niet te uitgebreid en toch samenhangend overzicht van de eigenaardigheden, die de Homerus-text aanbiedt, heeft de leerling noodig, en niet alleen de eerstbeginnende, maar vooral ook de meergevorderde.

Zoo schreven wij vijf jaar geleden in het voorbericht van den eersten druk, en zoo zouden wij nog kunnen schrijven. Intusschen hadden wij bij de bewerking van dezen tweeden druk een vasteren grondslag, namelijk den text onzer Homerus-uitgave met critische aantekeningen, waarvan het eerste deel (*Ilias A—M*) verschenen is ¹⁾

¹⁾ *Homeri Iliadis carmina cum apparatus critico* edd. J. van Leeuwen J. f. et M. B. Mendes da Costa. Pars prior, Carm. I—XII. — Lugd. Bat. apud A. W. Sijthoff, MDCCCLXXXVII.

Uitgaande van de niet onwaarschijnlijke onderstelling, dat waar dit leerboek gebruikt wordt ook onze Homerus-uitgave zal worden bezigd, meenden wij gerechtigd te zijn menig punt te vereenvoudigen; als voorbeelden hiervan wijzen wij op de σ -stammen der 3^e declinatie, de persoonlijke voornaamwoorden, de ectasis (§ 191) enz.

Wij hebben bij deze bewerking hoofdzakelijk het oog gehad op de behoeften der leerlingen, en het tweeslachtige, dat de vorige uitgave aankleefde, zooveel mogelijk vermeden. Waar onze meening afweek van de meer algemeen heerschende, hebben wij naar dus niet door redeneering verdedigd of door bewijspplaatsen toegelicht; wij stellen ons voor dat te doen in een meer uitvoerig in het Latijn geschreven werk, voor philologen bestemd, dat het slot onzer Homerus-recensie zal vormen.

Natuurlijk was ook het afdrukken der beide gezangen (II. *A* en Od. *a*), die wij aan de eerste uitgave hadden toegevoegd, thans overbodig geworden.

De ruimte, die daardoor vrij kwam, hebben wij ten deele gebruikt voor een meer behaaglijke en overzichtelijke inrichting van den druk, in aansluiting aan de derde uitgave onzer Attische Vormleer, en verder om sommige gedeelten wat aan te vullen; vooral heeft de lijst van verba in hoofdstuk IX een belangrijke uitbreiding ondergaan, ook ten gevolge van het opgeven der voornaamste afgeleide woorden, waarbij wij echter geen volledigheid hebben beoogd.

De boeken der Ilias zijn met kapitale letter (*A*, *B*, *F* enz.), die der Odyssee met kleine (α , β , γ enz.) geciteerd. Het teeken † is toegevoegd aan alle vormen, die slechts op één plaats gevonden worden.

Ten slotte herhalen wij de waarschuwing, waarmede wij ook het voorbericht van den eersten druk eindigden, dat dit boek niet is bestemd om te worden van buiten geleerd, maar om bij de jectuur van Homerus telkens te worden geraadpleegd. Om dit gemakkelijk te maken, hebben wij er thans twee uitvoerige registers aan toegevoegd.

LEIDEN
AMSTERDAM } Maart 1888.

v. L.
M.

Deze derde druk is opnieuw zorgvuldig nagegaan en waar dit noodig was gewijzigd. De ditmaal door ons aangebrachte veranderingen zijn echter niet van ingrijpenden aard, zoodat het boek in hoofdzaak aan de vorige uitgave is gelijk gebleven. Van Dr. A. Poutsma te Amsterdam ontvingen wij eenige opmerkingen, waarvan wij met erkentelijkheid hebben gebruik gemaakt.

Om aan den wensch, van verschillende zijden geuit, te voldoen hebben wij de in de eerste uitgave voorkomende inleiding over den oorsprong der Homerische gedichten, die in den tweeden druk door ons was weggelaten, in deze uitgave weder opgenomen, echter, zooals van zelf spreekt, eenigszins omgewerkt.

Onze Homerus-uitgave is thans geheel in druk verschenen (Ilias I 1887, II 1888, Odyssee I 1890, II 1892), alsook het eerste deel van het meer uitvoerige handboek der epische dictie (Enchiridium dictionis epicae scripsit J. van Leeuwen J. f., pars prior, Lugd. Bat. apud A. W. Sijthoff, MDCCXCII, 274 paginae), waarop de schrijver in den loop van 1893 het tweede of laatste deel hoopt te laten volgen.

LEIDEN	} December 1892.	v. L.
AMSTERDAM		M.

In dezen vierden druk zijn slechts weinige veranderingen aangebracht van gering gewicht, veelal strekkende tot nader aansluiting aan onze Homerus-uitgave (Ilias I² 1895, II² 1896, Odyssee I² 1897, II² ter perse) en het sinds 1894 voltooide Enchiridium dictionis epicae.

LEIDEN	} Februari 1898.	v. L.
AMSTERDAM		M.

De eerste druk van het Taaleigen verscheen zes en twintig jaar geleden. Het spreekt wel van zelf dat er sinds dien tijd heel wat meer of minder belangrijke veranderingen in vielen aan te brengen. Ook voor dezen, vijfdem druk is het op nieuw zorgvuldig herzien en aanmerkelijk gewijzigd, in aansluiting aan de verleden jaar verschenen 7^e uitgave der Attische Vormleer, naar welker voorbericht hier zij

verwezen. De aanmerkingen zijn dus ook met wat grooter letter gedrukt dan tot nu toe, van een afzonderlijk teeken voor sluit-sigma is geen gebruik meer gemaakt, en in tweeklanken uit een langen klinker + *ε* bestaande is de *i*-klank niet als „iota subscriptum” maar op de daaraan toekomende plaats achter den langen klinker gedrukt (dus *ωι* enz.). Korte *a*, *ι*, *υ* zijn geregeld door het letterteeken zonder meer aangeduid, lange door *ᾶ*, *ῖ*, *ῦ* (behalve in de versregels die als voorbeelden van zinsbouw of woordvormen worden aangehaald). Van het kortheidsteeken (*ᾰ*, *ῑ*, *ῒ*) is dus, behalve in zeer enkele gevallen, geen gebruik meer „gemaakt. Het teeken [~] duidt aan, dat de klinker waarboven het staat, zoowel lang als kort wordt gebezigd: *ᾷ*, *ῑ̃*, *ῦ̃*.

De *ēta* die een *a*-klank vertegenwoordigt is, evenals in den 3^{en} druk onzer Homerus-uitgave, voor het oog onderscheiden van die welke een *e*-klank aanduidt (zie de noot op blz. 13); bijv. *μαίτηρ* (*mater*).

Het teeken † is niet langer gebruikt om vormen die op slechts één plaats voorkomen aan te duiden.

Zooveel mogelijk is in deze nieuwe oplaag van het Taaleigen ook rekening gehouden met het beknopte *Schoolwoordenboek op de gedichten van Homerus* (Leiden, Stijthoff, 1909), door den eersten onderge- teekende bewerkt, dat bestemd is om tezamen met het Taaleigen en onze Tekstuitgave (3^e druk 1906 volg.) te worden gebruikt. Daar in dat Woordenboek de met *μ* aanvangende woorden in geregelde volgorde zijn opgegeven, scheen het nutteloos de lijst dier woorden, die in de vorige uitgaven van het Taaleigen onder § 41 voorkwam, weder te laten afdrukken; zij is dus nu weggelaten. Ook zijn grotendeels weggelaten de in vorige drukken bij vele stammen opgegeven afgeleide woorden; intmers in bovengenoemd Schoolwoordenboek vindt men alle tot eenzelfden stam behoorende woorden bij één vermeld.

LEIDEN
AMSTERDAM } Maart 1909.

v. L.
M.